Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	8.
Redni broj pripreme	30.
Nastavna cjelina / tema	III. BOG STVORITELJ I PRIJATELJ ČOVJEKA
Nastavna jedinica / podtema	7. Opći potop i Božji savez s Noom

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.8.2. Učenik analizira središnje sadržaje odabranih biblijskih tekstova.

OŠ KV B.8.1. Učenik analizira iskustva vjere u odabranim biblijskim tekstovima i povezuje ih sa svojim iskustvom.

Ključni pojmovi	Noa; pravednost; potop; korablja; savez; duga; krštenje; Crkva
Središnje / problemsko pitanje	Kako Božji savez s Noom otvara put novomu životu?
Oblici rada	individualni rad; rad u paru; rad u skupinama; zajednički rad
Nastavne metode	čitanje s označavanjem; razgovor; povezivanje simbola; primjena na život; pisanje molitve
Nastavna sredstva i pomagala	Ukorak s Isusom, str. 66–67; RB, str. 52–53; Biblija; bilježnica; radni predlošci; ploča ili projektor; izborni digitalni sadržaji
Međupredmetne teme	osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. uku B.3.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.
Korelacija	Hrvatski jezik – dnevnik i simbolički govor; Priroda/Biologija – odgovornost za živa bića.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Učenici će razlikovati Božje obećanje od čovjekova odgovora te povezati korablju i vodu s Crkvom i krštenjem.

Vrednovanje kao učenje: Učenici će odabrati korak koji su svladali i navesti pitanje koje im ostaje.

Vrednovanje naučenoga: Brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Bože vjerni, ti ne napuštaš svijet koji si stvorio. Uči nas slušati tvoju riječ, čuvati život i ostati vjerni u teškoćama. Hvala ti što nas u Kristu vodiš prema spasenju. Amen.

Alternativa: „Vjerom Noa… predano sagradi korablju na spasenje svoga doma.“ (Heb 11, 7). Učenici će u tišini predati Bogu jednu brigu i zamoliti ga za povjerenje.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

„Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 51.“

Ili:

„Učenici će napisati tri kratke poruke učeniku kojega su drugi isključili: riječ podrške, ponudu pomoći i razlog zbog kojega je njegov život dragocjen Bogu.“

Motivacija:

Vjeroučitelj će prikazati situaciju. Učenici će predložiti što je potrebno za novi početak.

MOŽEMO LI POČETI IZNOVA?

Prijatelj je iznevjerio tvoje povjerenje. Sada mu je žao i želi popraviti vaš odnos. Kaže: „Obećavam da se neće ponoviti.”

Autorski nastavni primjer.

Razgovor

- Je li obećanje dovoljno da mu ponovno vjeruješ? (Povjerenje se obnavlja i djelima.)
- Što bi pokazalo da ozbiljno želi novi početak? (Priznanje pogreške, popravljanje štete, promjena ponašanja.)

Početni stav: Učenici će uz tvrdnju „Vjerovati Bogu znači čekati da sve učini umjesto nas.“ odabrati: slažemo se – nismo sigurni – ne slažemo se. Kratko će obrazložiti izbor.

Vjerovati Bogu znači čekati da sve učini umjesto nas.

Odabrati: slažemo se – nismo sigurni – ne slažemo se.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će u temi „Opći potop i Božji savez s Noom“ otkriti Nojin odgovor na Božji poziv i značenje saveza za čitavo stvorenje.

Kako Božji savez s Noom otvara put novomu životu?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (28 minuta odabranih aktivnosti)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Dva načina obrade u Aktivnosti 1 međusobne su alternative.

Aktivnost 1: Obrada sadržaja *(rad u paru ili klasična obrada, 10 minuta)*

Čitanje u tri boje: učenici će u tekstovima „Opći potop i Božji savez s Noom“ i „Uđi i ostani u lađi spasenja!“ (str. 66–67) pronaći ljudsko zlo, Nojinu vjernost i Božje obećanje. U bilježnicu će upisati po jednu ključnu riječ uz svaku boju.

Moguće rješenje: Crveno: nasilje/grijeh. Plavo: vjera/poslušnost. Zeleno: savez/novi početak. Noa odgovara djelima; Bog obećava vjernost i očuvanje života.

Radni predložak:

Izdvojiti po jednu ključnu riječ i objasniti je.

LJUDSKO ZLO	NOJINA VJERNOST	BOŽJE OBEĆANJE
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Ili: klasična obrada

Učenici će pročitati tekstove „Opći potop i Božji savez s Noom“ (Noin dnevnik) i „Uđi i ostani u lađi spasenja!“, udžbenik, str. 66–67. Nakon pojedinog odlomka usmeno će obrazložiti odgovore.

Razgovor

- Kako tekst opisuje stanje čovječanstva? (Zlo i nasilje razaraju odnose i život.)
- Po čemu se Noa razlikuje? (Pravedan je, hodi s Bogom i sluša njegov poziv.)
- Što znači hoditi s Bogom? (Živjeti u odnosu s njim, moliti i vršiti njegove zapovijedi.)
- S kim Bog sklapa savez? (S Noom, njegovim potomcima i svim živim bićima; usp. Post 9, 8–17.)
- Koji je znak saveza? (Duga; podsjetnik na Božje obećanje.)
- Na što upućuju korablja i voda u kršćanskom čitanju? (Na spasenje u Crkvi i na krštenje.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

OD RAZORENIH ODNOSA PREMA NOVOM POČETKU

ZLO I NASILJE	PRAVEDNIK NOA	SAVEZ
Grijeh razara život.	Sluša Boga i čuva život.	Bog daruje novi početak.

Ključni naglasci: Noa odgovara Bogu vjerom i djelima. Bog sklapa savez sa svim živim bićima. Krštenjem ulazimo u novi život s Kristom i u zajedništvo Crkve.

Ili:

Učenici će pogledati animirani film „Noina arka – SUPERKNJIGA, sezona 2, epizoda 9“; 26:39; SUPERKNJIGA_hrvatski (Croatian); YouTube

Aktivnost 2: Vjera u glagolima *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će u tekstu Heb 11, 7 prepoznati što Noa čini i povezati jedan glagol sa svojim životom.

Moguće rješenje: Sagradi – djeluje prema Božjoj riječi; spasenje doma – odgovorno brine za druge. Primjer: izvršiti obećanu pomoć i kada nije lako.

VJEROM NOA
Vjerom Noa, upućen u ono što još ne bijaše vidljivo, predano sagradi korablju na spasenje svoga doma. Time osudi svijet i postade baštinikom vjerničke pravednosti. Heb 11, 7; udžbenik, str. 67.

Radni predložak:

Izdvojiti jedan glagol i navesti današnji primjer.

NOA DJELUJE	JA ODGOVARAM
Glagol: _ _____	Primjer: _ _____

Aktivnost 3: Obećanje i odgovor *(rad u paru, 6 minuta)*

Učenici će razlikovati što daruje Bog i kako čovjek odgovara na dar saveza.

Moguće rješenje: Bog obećava da neće više potopom zatrijeti sva stvorenja; čovjek je pozvan poštovati život i biti vjeran Bogu. Savez nije trgovina kojom kupujemo Božju zaštitu.

Radni predložak:

Razvrstati: daje obećanje – postavlja dugu – čuva život – zahvaljuje.

BOŽJE DJELOVANJE	ČOVJEKOV ODGOVOR

_____ _____	_____ _____

Teološko sidro: Savez s Noom obuhvaća sve živo. Božja vjernost prethodi našemu odgovoru; duga podsjeća na njegovo obećanje (Post 9, 8–17).

Za vjeroučitelja – teološka bilješka:

KKC 56–58 smješta savez s Noom u povijest spasenja svih naroda. Potop ne rabiti kao dokaz da su žrtve današnjih poplava osobno kažnjene. Razlikovati biblijsku poruku o grijehu, sudu i spasenju od proglašavanja uzroka pojedine prirodne nesreće.

Katekizam Katoličke Crkve, br. 56–58

Aktivnost 4: Znakovi spasenja *(rad u paru, 8 minuta)*

Učenici će prema udžbeniku povezati starozavjetne slike s njihovim kršćanskim značenjem i objasniti jednu vezu.

Moguće rješenje: Noa – pralik Isusa Krista; korablja – slika Crkve; potop – slika krštenja; savez s Noom – navještaj Novoga saveza. Krist je jedini Spasitelj; slike nisu potpuna istovjetnost.

Radni predložak:

Povezati slike i značenja.

SLIKA	KRŠĆANSKO ZNAČENJE
Noa Korablja Potop Savez s Noom	A – krštenje B – Novi savez C – Isus Krist D – Crkva
Parovi:	_____ _____

Teološko sidro: Crkva u korablji prepoznaje predsliku spasenja po krštenju. Krštenje je dar novoga života u Kristu, a ne samo vanjski znak pripadnosti.

Za vjeroučitelja – teološka bilješka:

KKC 1219 izričito povezuje korablju i krštenje, oslanjajući se na 1 Pt 3, 20–21. Kod izraza „potop – slika krštenja“ naglasiti prijelaz iz smrti u život po Kristu, a ne poistovjetiti sakrament s razornom katastrofom.

Katekizam Katoličke Crkve, br. 1219

Aktivnost 5: Korijen, voda i plod *(individualni rad i razgovor, 6 minuta)*

Učenici će pročitati Ps 1, 1–3 i protumačiti sliku pravednika kao stabla.

Moguće rješenje: Voda upućuje na oslonac u Božjoj riječi; plod na dobra djela. Pravednost nije obećanje života bez teškoća.

PRAVEDNIK POPUT STABLA
Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih, ne staje na putu grešničkom

i ne sjeda u zbor podrugljivaca, već uživa u zakonu Jahvinu, o zakonu njegovu misli dan i noć.
On je k'o stablo zasađeno pokraj voda tekućica što u svoje vrijeme plod donosi; lišće mu nikad ne vene, sve što radi dobrim urodi. Ps 1, 1–3; udžbenik, str. 66.

Radni predložak:

Protumačiti dvije slike iz psalma.

SLIKA	ZNAČENJE
Voda uz korijen	_____ _____
Plod u svoje vrijeme	_____ _____

Aktivnost 6: Molitva za Crkvu *(zajednički rad, 6 minuta)*

Učenici će u molitvi J. Ratzingera prepoznati priznanje grijeha i pouzdanje u Krista. Zatim će oblikovati jednu vlastitu molbenu rečenicu.

Moguće rješenje: Priznanje: „Mi je sami prljamo." Pouzdanje: „Ustao si, uskrsnuo i možeš podići nas." Molba: „Isuse, obnovi našu vjernost i brigu za slabe."

SPASI I POSVETI SVOJU CRKVU
Gospodine, tvoja Crkva često izgleda kao lađa koja tone, pušta vodu na sve strane. I na tvojoj njivi vidimo više kukolja nego žita. Plaši nas tako uprljano lice i odjeća tvoje Crkve. Ali mi je sami prljamo. Mi te izdajemo, poslije naših velikih riječi i velikih gesta. Smiluj se svojoj Crkvi: i u njoj Adam ponovno pada. Svojim padom i tebe vuče na tlo, a Sotona se smije misleći da ovoga puta više nećeš ustati, da ćeš, oboren na tlo u padu svoje Crkve, ostati poražen na zemlji.

Ti ćeš ipak ustati! Ustao si, uskrsnuo i možeš podići nas. Spasi i posveti svoju Crkvu. Sve nas spasi i posveti.

J. Ratzinger, Križni put, IX. postaja; udžbenik, str. 67.

Radni predložak:

Izdvojiti riječ nade i napisati molbu.

RIJEČ NADE	NAŠA MOLBA
_____	_____ _____

Teološko sidro: Svetost Crkve izvire iz Krista, a njezini su članovi pozvani na trajno obraćenje. Grijehe ne skrivamo; Kristu povjeravamo obnovu i sami odgovorno djelujemo.

Aktivnost 7: Budnost bez straha *(zajednički rad, 5 minuta)*

Učenici će usporediti Isusov poziv na budnost s pokušajem računanja datuma svršetka svijeta.

Moguće rješenje: A i C izražavaju kršćansku budnost; B ne. Budnost znači živjeti u vjeri, ljubavi i odgovornosti, a ne računati datum.

NOA I POZIV NA BUDNOST
Prema ranim kršćanima potop je bio uobičajena sličnost s dolaskom posljednjega suda. Isus navodi: »I kao što bijaše u dane Noine, tako će biti i u dane Sina Čovječjega« (Lk 17, 26). Zbog toga se pretpostavlja da će i drugi dolazak biti sličan potopu te će doći brzo i neočekivano odvajanje između spašenih i osuđenih. Noa predstavlja one koji će biti spašeni.

Popratni tekst uz Lk 17, 26; udžbenik, str. 66.

Radni predložak:

Označiti poruke koje pozivaju na budnost.

BUDNOST U SVAKODNEVICI
A – Danas ću popraviti nepravdu.
B – Izračunat ću datum posljednjega suda.
C – Molit ću i vjerno vršiti svoje dužnosti.
Moj izbor: _

Aktivnost 8: Život povjeren našoj brizi *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će odabrati dva ostvariva postupka koji pokazuju poštovanje prema stvorenju.

Moguće rješenje: Ne rasipati vodu; odgovorno skrbiti o životinji; sudjelovati u čišćenju okoliša. Briga za stvorenje uključuje prvenstveno poštovanje ljudskoga života.

Radni predložak:

Predložiti postupak za dom i školu.

KOD KUĆE	U ŠKOLI
_____ _____	_____ _____

Aktivnost 9: Što znači hoditi s Bogom? *(individualni rad, 4 minute)*

Učenici će prosuditi dva primjera i pronaći razliku između pobožnih riječi i vjernosti.

Moguće rješenje: B povezuje molitvu s djelom. A pokazuje raskorak; vjera poziva na ispravljanje toga raskoraka.

Radni predložak:

Odabrati primjer i obrazložiti.

DVA PRIMJERA
A – Molim, ali namjerno izbjegavam svaku pomoć. B – Molim i izvršavam obećanu pomoć.
Biram _ jer… _____ _____

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad, 4 minute)*

Učenici će u bilježnici sastaviti osobnu iskaznicu saveza s Noom. Kratki podatci povezat će pripovijest i njezinu poruku.

Moguće rješenje: Darovatelj: Bog. Obuhvaća: Nou, potomke i sva živa bića. Obećanje: neće više potopom zatrijeti sva stvorenja. Znak: duga. Moj odgovor: vjera i odgovorna briga za život.

Radni predložak:

Popuniti iskaznicu kratkim podatcima.

OPĆI POTOP I BOŽJI SAVEZ S NOOM
ISKAZNICA SAVEZA

PODATAK	ZAPIS
Tko daruje savez?	_____
Koga savez obuhvaća?	_____ _____
Što Bog obećava?	_____ _____
Koji je znak saveza?	_____
Kako odgovaram Bogu?	_____ _____

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (9 minuta)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Kako moja vjera može postati vidljiva u djelima? (Vjernošću, poštenjem, molitvom i pomoći.)
- Što mi krštenje govori o pripadnosti Crkvi? (Pripadam Kristu i pozvan sam živjeti kao član njegove Crkve.)
- Kako reagirati na pogreške članova Crkve? (Ne opravdavati zlo; tražiti odgovornost, moliti i pridonositi obnovi.)
- Koga danas mogu uključiti u svoju brigu? (Člana obitelji, usamljenog učenika, potrebite i povjerena živa bića.)

Sinteza:

Učenici će se vratiti početnoj tvrdnji i zamijeniti pogrešnu riječ ili dio rečenice tako da izražava Nojin primjer.

Moguće rješenje: Vjerovati Bogu znači slušati njegovu riječ i odgovorno djelovati oslanjajući se na njegovu milost.

Vjerovati Bogu znači čekati da sve učini umjesto nas.

Odabrati: slažemo se – nismo sigurni – ne slažemo se. Preoblikovati tvrdnju prema Nojinu primjeru.

Zaključak vjeroučitelja: Grijeh razara život, a Bog daruje novi početak. Noa vjerom prihvaća Božju riječ i djeluje prema njoj. Savez obuhvaća sve živo i svjedoči o Božjoj vjernosti. Krštenjem primamo novi život u Kristu i poziv na odgovorno zajedništvo u Crkvi.

Formativna provjera:

Učenici će dopuniti tri kratke veze i objasniti jednu.

Moguće rješenje: Duga – znak saveza; korablja – slika Crkve; krštenje – novi život u Kristu.

Radni predložak:

Dopuniti veze. Jednu usmeno objasniti.

POJAM	VEZA
Duga	_____
Korablja	_____
Krštenje	_____

Samovrednovanje:

Učenici će odabrati korak koji su svladali i navesti pitanje koje im ostaje.

Odabrati svoj korak:

1 – Mogu prepričati Nojin odgovor.

2 – Mogu objasniti savez.

3 – Mogu povezati korablju, Crkvu i krštenje.

Navesti jedno pitanje koje još imam.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 52–53.

Ili:

Učenici će u četiri retka sastaviti obiteljsku molitvu: zahvalnost za život, molbu za vjernost Bogu, molbu za Crkvu i odluku o čuvanju stvorenoga.

Završna molitva:

Gospodine, hvala ti za dar krštenja i pripadnost Crkvi. Obnovi naše povjerenje i pomozi nam čuvati život koji nam povjeravaš. Vodi nas u svojoj vjernosti. Amen.

ili: Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvodna molitva, pregled zadaće, motivacija, početni stav i najava	8 minuta

Aktivnost 1: Obrada sadržaja – čitanje u tri boje	10 minuta
Aktivnost 3: Obećanje i odgovor	6 minuta
Aktivnost 4: Znakovi spasenja	8 minuta
Aktivnost 10: Zapišimo!	4 minute
Aktualizacija i sinteza sa zaključkom	4 minute
Formativna provjera i samovrednovanje	3 minute
Domaća zadaća i završna molitva	2 minute

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU:

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

□ Povezuju Noinu vjeru s poslušnošću i djelima.
□ Objašnjavaju da Božji savez obuhvaća Nou, potomstvo i sva živa bića.
□ Prepoznaju dugu kao znak Božjega saveza.
□ Povezuju Noinu korablju sa slikom Crkve.
□ Tumače potop kao starozavjetnu sliku krštenja.
□ Navode konkretan primjer života u vjernosti Bogu.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica *(individualni rad, 5–8 minuta)*

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 52–53 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci *(individualni ili zajednički rad, izborno)*

/

Aktivnost 3: Dva glasa u dnevniku *(individualni rad, 4 minute)*

Učenici će napisati dvije kratke rečenice: jednu kao Nojin odgovor Bogu, drugu kao vlastiti odgovor.

Moguće rješenje: Noa: „Poslušat ću te i graditi.“ Ja: „Izvršit ću obećanu pomoć.“

Radni predložak:

Dovršiti dva retka.

NOA ODGOVARA	JA ODGOVARAM
_____	_____
_____	_____

Aktivnost 4: Razlikovati obećanje i pogodbu *(rad u paru, 5 minuta)*

Učenici će objasniti zašto savez nije kupovanje Božje pomoći.

Moguće rješenje: Božja je vjernost dar. Na nju odgovaramo ljubavlju, a ne pokušajem da Boga prisilimo nagraditi naš postupak.

Radni predložak:

Objasniti što je pogrešno u izjavi: „Ako učinim dobro djelo, Bog

mi mora ispuniti svaku želju.“

OBJAŠNJENJE
_____ _____ _____

Aktivnost 5: Razredni dogovor o brizi *(zajednički rad, 5 minuta)*

Učenici će predložiti jednu zajedničku obvezu kojom će tjedan dana čuvati povjereni prostor.

Moguće rješenje: Na kraju svakoga dana ostavljamo klupe i pod urednima; dogovor se provjerava bez prozivanja i ponižavanja.

Radni predložak:

Dogovoriti jednu obvezu i način praćenja.

OBVEZA	KAKO PRATIMO?
_____ _____	_____ _____